

פרשת וירא

תשפ"ג

גליון צ"ד

"וישכם אברהם בבוקר", "וימהר", "רץ אברהם" - במעלת הזריזות לעבודת ה'

אלוקיך בשמחה וטוב לב **מרב כל**. וכתב השל"ה הקדוש (עשרה מאמרות, מאמר שלישי רביעי) בביאור 'מרב כל' (דלא כפירוש רש"י), וזה לשונו: "ופירש האלקי האר"י ז"ל, עבודתך תהיה כל כך בשמחה כו', **יותר ממה שהיית שמח על "רוב כל" שהזדמן לך**. והעידו תלמידי האלקי הנזכר לעיל, שאמר, מה שזכה לרוח הקודש, היה בשביל שהיה שמח מאד שמחה גדולה בקיום המצות. והיינו שהשמחה שלו במוצאה היתה יותר גדולה מאשר היה שמח אם היו מביאים לו את כל חלל דעלמא הדין. וכל כך גדולה מעלה זו של שמחה בקיום המצות, עד שעל ידה זכה האר"י ז"ל לרוח הקודש.

ואף לפי פשוטם של דברים, (וכמו שפירש רש"י, מרב כל, בעוד שהיה לך כל טוב), מבואר כאן בתורה גודל מעלת השמחה במצווה, וכמו שרגילים לבאר את הכתוב: 'תחת אשר לא עבדת את ה' אלוקיך בשמחה', היינו שעבדת את ה' אלוקיך, אבל לא בשמחה, וכיון שכך - העיקר חסר מן הספר, כי מי שעובד את בוראו שלא בשמחה, סימן מובהק כי אין לו כל הערכה לבוראו ולמצוותיו. אם היתה לאדם השגה כלשהי בבורא כל העולמים, הוא היה עובד את הבורא בחיות ובשמחה שאין למעלה הימנה, כמו שכאשר אדם עתיד להרוויח כסף הוא קם בבוקר ממיטתו בחריצות ובזריזות רבה, אף אם בליל אמש הלך לישון בשעה מאוחרת מאד. מודוע? משום שהוא מעריך כסף וחושק בו מאד ושחמ עם זה. **מכאן שכל מה שהאדם מעריך וחושק בו, הוא עושה בחשק ובשמחה ובזריזות.**

עוד דרך לעודר את מידת הזריזות לעבודת ה'...
הכרת הטוב! ונותנת לאדם את הלהט לזריזות בעבודת השם, כי כאשר האדם מכיר עד כמה הקב"ה הטיב עמו, זה יוצר באדם את הרצון העז להיטיב בחזרה, ולהיטיב בחזרה ניתן כביכול רק על ידי השתדלות בעבודת השם כראוי, וכמו שהכתוב (דברים לב, ה) צווח ואומר: 'הלה' תגמלו זאת עם נבל ולא חכם הלווא הוא אביך קנן הוא עשך וינכנך'. האם זה הגמול שאתם גומלים לבורא יתברך על רוב טובותיו? הכרת הטוב זהו המעמיד של הכל, זה המחייב של הכל, וזה מקיף את כל האדם

מ"ה למעשה התחזקות בעבודת ה'...

לע"נ מ"ה הרניני אסן מירון
ג' הרניני אסן קרלין, וכל מתי ישראל

צריכים לעשות כל מעשה מצוה בזריזות ובחיות, ולא בעצלתיים, ובאמת שכל מעשיהם של צדיקים בזריזות, ואילו הרשעים שואפים לעצלות ובטלה.

צדיקים רבים היו בוחנים את עצמם כל העת האם המניעים שלהם הם מומתת 'עצלות' או מחמת שזה רצון ה'... **רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל** היה נוהג בכל חול המועד ללכת לבקר את הרב הראשי. באחד החגים החליטו בבינו שמשום כבוד התורה, ראוי שהרב הראשי יבוא הפעם לבקר אצל רבי איסר זלמן זצ"ל. ורבי איסר זלמן זצ"ל הסכים לזה. והנה, למרות ההחלטה, באחד מימי חול המועד, לבש רבי איסר זלמן את מעילו ויצא מן הבית. כשחזר, שאלו אותו הרב הראשי הוא היה, והשיב כי היה בביקור אצל הרב הראשי... שאלו אותו: והרי סיכמנו שאתה כבר לא צריך ללכת אליו, אלא ראוי שהוא יבוא אליך? השיב רבי איסר זלמן: הרהרתי בלבי, שכאשר אני יושב בבית וחושב אם אני צריך ללכת או לא, **יש לחשוש שמא ההחלטה נגועה בעצלות**, משום כך החלטתי שאלך ואעמוד ליד ביתו של הרב הראשי, ושם אשקול שוב את הדבר. וכך עשיתי. ובאמת, כשעמדתי ליד ביתו אמרתי לעצמי: מאי נפק"מ אם אני בא אליו או שהוא בא אלי? ... ועליתי לבקרו.

מ"ה למעשה - איך מגיעים לזריזות?

כתוב בפסוק (דברים כה, מז): 'תחת אשר לא עבדת את ה'

'וישכם אברהם בבקר', הגמרא (פסחים ד. ט) לומדת מכאן את מעלת 'זריזין מקדימין למצוות' והנה, מדובר כאן במעשה נשגב של 'עקידת יצחק' ואף על פי כן התורה מודגישה ומשבחת את אברהם אבינו שעשה מעשה זה בזריזות.

שואל ה'משגיח' הגה"צ ר' דן סגל שליט"א, לכאורה יש להתבונן, מה ערך וחשיבות יש למעלת הזריזות, כשאנחנו מדברים על מעשה נשגב כ'עקידת יצחק', שאברהם אבינו הולך להקריב את בנו על גבי המזבח, מאי נפקא מינה במעשה נשגב זה אם הוא נעשה בזריזות או לא?

אלא, שהלימוד הגדול של 'זריזין מקדימין למצוות' שממנו נלמד על הכלל כולו, שמעשה שנעשה בזריזות, הוא במעלה אחרת לגמרי ממעשה שנעשה בעצלתיים, ואפילו מעשה גדול כ'עקידת יצחק', משתבה ומתעלה כאשר הוא נעשה בזריזות...

כשבועם הלך לקלל, כתוב (במדבר כב, כא): 'ויקם בלעם בבקר ויחבש את אתנו', ופירש רש"י: '**אמר הקדוש ברוך הוא, רשע! כבר קדמך אברהם אביהם, שנאמר וישכם אברהם בבקר ויחבש את חמורו** (בראשית כב, ג)'. והיינו, שכנגד הזריזות של בלעם, העמידו את הזכות של הזריזות של אברהם אבינו.

שואל רבי חיים שמואלביץ זצ"ל, מודוע היו צריכים להעמיד איזה זכות כנגד הזריזות של בלעם, והרי בלעם הלך לקלל, לעשות עבירה, ומה זכות היא 'הזריזות' לעבירה עד שצריך להעמיד כנגדה את זכותו של אברהם אבינו?

ותירץ רבי חיים זצ"ל, שרואים מכאן שאם לא היה 'כבר קדמך אברהם אביהם', היה בזריזותו של בלעם משום קטרוג, כי 'זריזות' היא מעלה בעצם, ואפילו זריזות להרע יש לה כח גדול, והזריזות הזאת היתה כה חשובה, עד שהיתה יכולה להיות סיבה להצלחתו. משום כך היה צורך להעמיד כנגד מעלת הזריזות של בלעם את מעלתו של אברהם אבינו, שהקדים את בלעם במעלת הזריזות והשכים והזדרז לדבר מצוה, וזריזותו גוברת על מעלת הזריזות של בלעם.

למדנו מכאן עד כמה גדולה היא מעלת הזריזות, ולכן

למה אברהם אבינו התפלל על סדום?

יש לעיין:

בפרשה שלנו אנחנו רואים שאברהם אבינו התפלל על סדום, וכן מי המבול נקראים "מי נח", כיון שהיה לנח להתפלל על דורו שיחזרו בתשובה...

וצריך ביאור, אם הם היו כל כך מושחתים והם היו מושחתים! למה להתפלל עליהם? איך אומרים היום, צריך לזרוק אותם במריצות למזבלה?! וברוך ה', הרנינו גויים עמו, הקב"ה עשה בהם דין וכלה אותם, למה זה עצוב? למה להתפלל שזה לא יקרה? צריך לכאורה להתפלל שזה יקרה? אשמח לקבל תירוצים על קושיא זו. ניתן להתקשר אלי או לשלוח למייל המופיע בעמוד הבא, או לשלוח ב'נדרים פלוס' בקופת 'עלי באר' באפשרות 'שליחת הודעה לגבאי'.

ובלי נדר בהמשך אני יכתוב את התירוצים שהציבור ישלח...

do548432274@gmail.com

ר' אמונת של הלב הרב דוד מטיאס

צירוף חלות במקפאי לענין הפרשת חלה

הנה מצוי מאוד שאופים מיני לחמים או עוגות פחות מכשיעור ומכניסים אותם להקפאה במקפאי ואחר זמן טוב אופים מיני לחמים או עוגות פחות מכשיעור ושוב מכניסים להקפאה במקפאי, ובמשך הזמן מתקבץ במקפאי כמות גדולה של חלות או עוגות עד שיש בצירוף כולם שיעור החייב בהפרשת חלה, ויש לעיין אם יש לחוש בכהאי גוונא לצירוף כמו שמצאנו לענין צירוף על ידי סל שאם לש ואפה שתי עיסות שאין בשום אחת מהן כשיעור, ואחר כך נתנם בסל אחד, הסל מצרפם לכשיעור ואסור לאכול מהם מבלי שיפריש מהן חלה כמבואר ב"ד ס' ש"כ"ה ס"א.

וראיתי בשו"ת מחזה אליהו (ס' קט"ז) שהאריך בזה והעלה לדינא שאין צריך לחוש לצירוף במקפאי מאחר ויש בזה כמה וכמה צירופים להקל, שהיו בדרך כלל נותנים הככרות בתוך שקיות כדי לשומרם שלא יתלכלכו מאוויר המקרר והרי לדעת הרבה פוסקים צירוף סל הוא רק כאשר הככרות נוגעות זו בזו, וגם שיש להחשיב כל שקית ושקית ככלי בפני עצמו והרי זה ככלים קטנים המונחים בתוך כלי גדול שבהם ס'ל לבעל הדעת קדושים (ס' ש"ה) שאין הכלי הגדול מצרפם, ועוד יש לומר שכלי המחובר לקרקע אינו נחשב כסל לענין צירוף ואם כן גם המקפאי שמחובר באופן קבע לחשמל הקבוע בקיר דינו ככלי המחובר לקרקע ע"ש, וכן דעת הגר"א נבנצל שליט"א שאין לחוש לצירוף במקפאי.

אמנם דעת הגר"נ קרלין זצ"ל שיש לחוש לצירוף במקפאי אפילו אם כל הככרות מונחות בשקיות נפרדות ואם נתקבץ לו שם לחמים או עוגות לכדי שיעור החייב בהפרשת חלה, ופירש חלה בלא ברכה (קונטרס 'בלילה ההוא'), וכ"כ הגר"נ אפרתי שליט"א בשם מרן הגר"ש זצ"ל שיש לחוש לצירוף במקפאי, ועוד כתב בשם מרן שאפילו במקפאי שיש לו תאים נפרדים ובכל תא יש לחמים או עוגות פחות מכשיעור ועל ידי צירוף כל התאים יש שיעור החייב בהפרשת חלה, גם בזה דעתו שיש להפריש חלה בלא ברכה (ענין ישא יוסף על דרעים ס' י"א).

מיהו אף לדעת המחמירים שחוששים לצירוף במקפאי, נראה דהני מילי כשכל הלחמים או העוגות הן מאותו הסוג [או דומות זו לזו], אך בשני מיני לחמים או שני מיני עוגות שכל אחד יש לו טעם אחר, בזה נחשב הדבר כמקפיד שלא יגעו זה בזה ואין כאן צירוף סל כמבואר ב"ד ס' ש"כ"ו ס"א, וכן כתב שם להדיא בקונטרס הנ"ל בשם הגר"נ קרלין זצ"ל ע"ש.

